

Inspektionsrapport
från Skolverket
2007:24

Utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Sverigefinska skolan i Stockholm

Beslut
Skolrapport

Skolverket

Stiftelsen Sverigefinska skolan i Stockholm
Fridhemsgatan 17-19
112 40 Stockholm

2007-01-19
1 (3)
Dnr 54-2006:1660

Genomförd utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Sverigefinska skolan i Stockholm

Skolverket har genomfört inspektion i den fristående grundskolan Sverigefinska skolan i Stockholms kommun. Besök gjordes i skolan den 5-6 september 2006.

Vid utbildningsinspektion tar Skolverket ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Inspektionen av fristående skolor skall förutom att granska utbildningens kvalitet klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående förskoleklass och grundskola och vara berättigad till bidrag från barnens och elevernas hemkommuner

Utbildningsinspektionen behandlar tre områden, verksamhetens resultat, genomförande och förutsättningar. Inspektionen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten utan prioriterar särskilt starka sidor eller påtagliga svagheter i verksamheterna. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av Skolverket.

Detta beslut redovisar dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 19 april 2007 skall huvudmannens namn redovisa till Skolverket enheten i enhet vilka åtgärder som vidtagits mot de brister som påtalats i verksamheten.

Skolverket avser att följa upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle. Skolverket kommer då att begära en redovisning av de åtgärder som vidtagits för att förbättra kvaliteten

Skolverkets beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att verksamheten vid Sverigefinska skolan i Stockholm bedrivs på ett sådant sätt att eleverna utvecklar stor omsorg om varandra, känner sig trygga och trivs.

2007-01-19

2 (3)

Dnr 54-2006:1660

Skolans arbete för att individanpassa och ge stöd för att tillmötesgå enskilda elevers behov fungerar i stort sett väl. Skolans organisation ger dock inte eleverna möjlighet att nå målen i hem- och konsumentkunskap i årskurs 5. Mot bakgrund av detta bedömer Skolverket att skolan inte till alla delar ger eleverna kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla.

Skolans lärare har utbildning avsedd för den undervisning de bedriver och kompetensutveckling sker både utifrån verksamhetsmässiga och individuella behov.

Skolverket bedömer att huvudmannen har förutsättningar för att bedriva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Skolverket bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Skolan måste vidta kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med kränkningar från vuxna (1 kap. 2 § tredje stycket skollagen).
- Eleverna ges inte förutsättningar att nå målen i årskurs 5 i ämnet hem- och konsumentkunskap (9 kap. 2 § skollagen jämförd med bilaga 3 till skollagen och 2 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- Betyg sätts inte i enlighet med bestämmelserna (1a kap. 7 § förordningen om fristående skolor jämförd med 7 kap. 3 § grundskoleförordningen).
- Betygskatalogen förs inte på ett rättssäkert sätt (1a kap. 7 § förordning om fristående skolor jämförd med 7 kap. 11 § grundskoleförordningen).
- Skriftliga omdömen ges inte (1a kap. 7 § förordning om fristående skolor jämförd med 7 kap. 9 § grundskoleförordningen).
- Skolans kvalitetsredovisning motsvarar inte förordningens krav (5 § förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Verksamheten bedrivs i sin helhet av ett dotterbolag till huvudmannen (9 kap. 2 § skollagen)
- Urval av elever sker inte i enlighet med gällande bestämmelser (9 kap. 2 § skollagen).

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör förbättra uppföljning, utvärdering och analys av kunskapsresultaten i samtliga ämnen i förhållande till de nationella målen i årskurs 5.
- Skolans arbete för att utveckla elevernas förståelse för de demokratiska principerna bör förbättras.
- Elevers kännedom om målen för utbildningen liksom deras rätt till inflytande över undervisningen bör förbättras.
- Kvalitetssäkring och förbättringsarbete bör förbättras så att de blir redskap i skolans kontinuerliga kvalitetsarbete.

På Skolverkets vägnar

Marie-Hélène Ahnborg
Avdelningschef

Gunnel Eriksson
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också undervisningsråden Eva Hederström, Anette Älmdalen och Christina Aro-Östgren, Claes-Göran Aggebo och t.f enhetschef Per Lennermark deltagit.

Bilaga
Rapport

Kopia till
Stockholm kommun
Övriga enligt fastställd sändlista.

Utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Sverigefinska skolan i Stockholm

Innehåll

Inledning	1
Underlag	2
Beskrivning av skolan	2
Sammanfattande bedömning	3
Bedömning av resultaten	4
Bedömning av genomförandet	7
Bedömning av förutsättningarna	11

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Sverigefinska skolan i Stockholm den 5-6 september 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen. Detta är Skolverkets fjärde inspektion av skolan sedan den startade sin verksamhet läsåret 1990/1991. Den senaste inspektionen av skolan gjordes år 2000. I beslut den 8 november år 2000 (dnr 2000:2643) bedömde Skolverket att skolan uppfyllde kravet för fortsatt godkännande, men uppmanades att upprätta en kvalitetsredovisning i enlighet med förordningens krav.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för fristående skolor.

Inspektionen av fristående skolor skall ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående skola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som anges i Skolverkets beslut åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vid den tidpunkt som framgår av beslutet. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument som huvudmannen har lämnat till Skolverket, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

Vid inspektionsbesöket intervjuades företrädare för huvudmannen, rektorn, biträdande rektorn, skolans elevvårdsteam där skolsköterskan ingår samt ett urval av lärare, elever och föräldrar. Inspektörerna besökte också en förskoleklass och ett antal lektioner i olika årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för bedömningarna. Några av skolans elever guidade inspektörerna runt i lokalerna och många spontana samtal fördes med både elever och lärare.

Huvudmannen för Sverigefinska skolan i Stockholm har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolverket har i samband med inspektionen tagit del av rapport från den granskning som genomfördes av Stockholms kommun i Sverigefinska skolan i Stockholm den 24-28 maj år 2004.¹ I övrigt har kommunen inte nyttjat rätten till insyn.

Beskrivning av skolan

Sverigefinska skolan i Stockholm	Antal barn/elever
Förskoleklass	42
Grundskola	317

Länsskolnämnden i Stockholms län godkände, i egenskap av dåvarande beslutsfattande myndighet, den 6 februari 1990 Sverigefinska skolan i Stockholm som en fristående skola. Den 5 december 1991 förklarade utbildningsdepartementet Sverigefinska skolan i Stockholm berättigad till bidrag från elevernas hemkommuner från och med läsåret 1991/1992 (dnr 3635/90). Av beslutet framgår inte verksamhetens omfattning och vid Skolverkets tidigare tillsyn har oklarhet framkommit om rätten till bidrag även omfattat årskurs 7-9. För att tydliggöra ovan nämnda oklarhet godkände Skolverket den 19 december 2002 Sverigefinska skolan i Stockholms kommun som en fristående grundskola för årskurserna 7-9 (dnr 43-2002:3753). Enligt godkännandet har skolan rätt till bidrag samt får anordna provning och utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet. I ett av Skolverket meddelat underrättelsebeslut den 18 april 2000 (dnr 99:1901) har skolan godkännande att bedriva förskoleklass i anslutning till skolan.

Vid tidpunkten för denna inspektion har huvudmannen hos Skolverket ansökt om att få bedriva särskola (dnr 2006:2305), eftersom skolan har en elev som mottagits i denna skolform. Sverigefinska skolan i Stockholm har även ansökt om att få bedriva gymnasieskola (dnr 2006:1038). Båda ansökningarna handläggs i särskild ordning vid Skolverket.

¹ Utbildningsförvaltningen i Stockholms stad gör övergripande uppföljningar av samtliga skolformer.

Sverigefinska skolan i Stockholm har som grundläggande målsättning att eleverna skall utveckla tvåspråkighet i svenska och finska samt få kännedom om finsk, svensk samt sverigefinsk kultur.

Huvudman för skolan är Stiftelsen Sverigefinska skolan i Stockholm med organisationsnummer 802018-1157.

Verksamheten vid Sverigefinska skolan i Stockholm startade läsåret 1990/1991 och omfattade vid inspektionsbesöket förskoleklass och årskurserna 1-9.

Skolan hade vid inspektionsbesöket 359 elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Stockholms kommun, men även elever från Salems, Sundbybergs, Hänge, Huddinge, Tyresö, Järfälla, Nacka, Botkyrka, Sollentuna, Täby, Solna och Ekerö kommun har valt att få sin utbildning vid Sverigefinska skolan i Stockholm.

Skolan ligger vid Fridhemsplan i centrala Stockholm i en anrik byggnad, före detta Norra kommunala mellanskolan, uppförd 1927. Vid tidpunkten för Skolverkets besök pågick ombyggnad av skolans ventilationssystem och därför bedrevs delar av verksamheten i en paviljong på skolgården. Idrott och hälsa bedrivs i en närbelägen brandstation samt vid Stadshagens idrottsplats.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Sverigefinska skolan i Stockholm och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för den fristående skolan.

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid Sverigefinska skolan i Stockholm bedrivs på ett sådant sätt att eleverna utvecklar stor omsorg om varandra, känner sig trygga och trivs.

Skolans arbete för att individanpassa och ge stöd för att tillmötesgå enskilda elevers behov fungerar i stort sett väl. Skolans organisation ger dock inte eleverna möjlighet att nå målen i hem- och konsumentkunskap i årskurs 5. Mot bakgrund av detta bedömer inspektörerna att skolan inte till alla delar ger eleverna kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla.

Skolans lärare har utbildning avsedd för den undervisning de bedriver och kompetensutveckling sker både utifrån verksamhetsmässiga och individuella behov.

Inspektörerna bedömer att huvudmannen har förutsättningar för att bedriva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Skolan måste vidta kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med kränkningar från vuxna (1 kap. 2 § tredje stycket skollagen).
- Eleverna ges inte förutsättningar att nå målen i årskurs 5 i ämnet hem- och konsumentkunskap (9 kap. 2 § skollagen jämförd med bilaga 3 till skollagen och 2 kap. 6 § grundskoleförordningen).

- Betyg sätts inte i enlighet med bestämmelserna (1a kap. 7 § förordningen om fristående skolor jämförd med 7 kap. 3 § grundskoleförordningen).
- Betygskatalogen förs inte på ett rättssäkert sätt (1a kap. 7 § förordning om fristående skolor jämfört med 7 kap. 11 § grundskoleförordningen).
- Skriftliga omdömen ges inte (1a kap. 7 § förordning om fristående skolor jämfört med 7 kap. 9 § grundskoleförordningen).
- Skolans kvalitetsredovisning motsvarar inte förordningens krav (5 § förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Verksamheten bedrivs i sin helhet av ett dotterbolag till huvudmannen (9 kap. 2 § skollagen)
- Urval av elever sker inte i enlighet med gällande bestämmelser (9 kap. 2 § skollagen).

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör förbättra uppföljning, utvärdering och analys av kunskapsresultaten i samtliga ämnen i förhållande till de nationella målen i årskurs 5.
- Skolans arbete för att utveckla elevernas förståelse för de demokratiska principerna bör förbättras.
- Elevers kännedom om målen för utbildningen liksom deras rätt till inflytande över undervisningen bör förbättras.
- Kvalitetssäkring och förbättringsarbete bör förbättras så att de blir redskap i skolans kontinuerliga kvalitetsarbete.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat om skolans utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla. Vidare har granskats om skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Kunskaper

Inskolning till förskoleklassen pågick fortfarande då inspektionsbesöket genomfördes, men i samband med lektionsbesök samtalade inspektörerna med några av förskoleklassernas elever som kunde berätta att ”de lär sig olika saker” som exempelvis om naturen. Inspektörerna gavs också tillfälle att samtala med föräldrar som tidigare år haft sina barn i förskoleklass och dessa uppgav att de kunnat se att barnen utvecklats av förskoleklassens arbete. Detta verifierades även av de föräldrar som nu har sina barn placerade i förskoleklassen. Lärarna i förskoleklasserna följer upp och utvärderar varje elevs utveckling i förhållande till läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94, och genom utvecklingssamtalen görs föräldrarna delaktiga i barnens utvecklings- och lärandeprocess.

Skolan följer elevernas språkutveckling i både svenska och finska från förskoleklassen upp genom skolåren och på sikt kommer denna uppföljning att sträcka sig genom hela grundskolan.

De nationella kursplanerna anger mål som eleverna minst skall nå senast i slutet av det femte respektive nionde skolåret. Som ett stöd för skolornas uppföljning och likvärdig bedömning finns nationella ämnesprov i svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik i årskurs 5 och 9.

Resultaten från de nationella ämnesproven vid Sverigefinska skolan i Stockholm i årskurs 5 våren 2006 visar att 89 procent av eleverna nådde målen i svenska/svenska som andraspråk, 97 procent i engelska och 86 procent i matematik. Skolan saknar dock system för att följa upp kunskapsresultaten i samtliga ämnen i årskurs 5 (se Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning). Inspektionen visar även att eleverna inte ges möjlighet att nå målen i hem- och konsumentkunskap för årskurs 5, eftersom undervisning i ämnet sker först i årskurs 7.

På de nationella ämnesproven i årskurs 9 våren 2006 fick 89 procent av eleverna minst provbetyget Godkänd i matematik och 97 procent i svenska/svenska som andraspråk respektive engelska. Av skolans egen statistik för år 2006 framgår att flertalet elever har slutbetyg i samtliga ämnen. Resultaten på de nationella ämnesproven och elevernas slutbetyg för både 2005 och 2006 visar på god överensstämmelse.

Tabell 1	Resultatmått för elever i årskurs 9					
	Sverigefinska skolan i Stockholm		Stockholms kommun		Riket	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Meritvärde	243,2	249,6	220,2	221,3	206,9	206,3
Andel (%) med fullständigt slutbetyg	84,6	92,0	73,5	73,9	75,9	75,5
Andel (%) behöriga till gymnasieskolans nationella program	100	96,0	87,4	87,1	89,6	89,2

Källa: Skolverkets statistik

Skolans meritvärde² var år 2004 263,6 poäng för flickorna och 219,4 poäng för pojkarna.

² Meritvärdet räknas fram genom att bokstavsbetygen översätts till siffror där betygen Mycket väl godkänd ger 20 poäng, Väl godkänd 15 poäng och Godkänd 10 poäng. Därefter räknas de 16 bästa betygen samman och ger då det så kallade meritvärdet. En elev som har betyg i minst 16 ämnen kan således ha högst 320 och lägst 160 poäng i meritvärde.

År 2005 var däremot flickornas meritvärde 225,5 och pojkarnas 265,7 poäng. SALSA³ visar, beträffande såväl meritvärde som andel elever som uppnått målen, att det faktiska värdet är bättre än det modellberäknade.

Normer och värden

Att skolans värdegrundsarbete gett positiva resultat framgår av stämningen på skolan, avsaknaden av kränkningar mellan elever samt elevernas upplevelse av trygghet på skolan. Trots detta uppger både yngre och äldre elever att de emellanåt känner sig kränkta av kommentarer från vuxna och av uttalanden om kollektiva bestraffningar. Dessa skiftande bilder bekräftas även av föräldrar. I samtal med rektorn, biträdande rektorn och företrädare för huvudmannen angav de inte någon avvikande uppfattning. Inspektörerna bedömer att skolan måste vidta kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med vuxnas kränkningar av elever.

För att eleverna skall utveckla förståelse för de demokratiska principerna har skolan inrättat olika råd. I flertalet klasser omsätts detta genom regelbundna klassråd. Klasserna utser vidare representanter till elevrådet, där skolövergripande frågor behandlas. Eleverna berättar att arbetet i elevrådet i flera fall gett påtagliga resultat. Inspektionen visar dock att elevernas möjligheter att delta och utveckla förståelse för de demokratiska principerna varierar och är lärarberoende (se vidare Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet).

Eleverna har, i enlighet med läroplanen, rätt att i takt med stigande ålder och mognad påverka sin utbildning och utvärdera resultatet av denna. En förutsättning för att eleverna skall ges denna möjlighet är att de har kännedom om målen för utbildningen. Inspektörerna har sett delar av verksamheten vid skolan som i detta avseende arbetar helt i enlighet med läroplanens intentioner, där tydlighet om målen, elevernas möjlighet att planera och utvärdera undervisningen utgör naturliga inslag. Detta sätt att arbeta bidrar till att utveckla elevernas ansvarstagande för sina studier och ger lust att lära.

Vid samtal framkommer dock att de yngre elevernas kännedom om utbildningsmålen bör förbättras. De äldsta eleverna upplever att de i årskurs 9 i vissa ämnen fått ökade möjligheter till inflytande över det egna lärandet och föräldrar påtar även att elevernas möjlighet till delaktighet brister. Enligt skolans ledning finns variationer mellan klasser både avseende om eleverna känner till utbildningsmålen och i vilken utsträckning de ges möjlighet till inflytande. Inspektörerna bedömer att skolan bör fortsätta sina ansträngningar så att elevernas kännedom om målen förbättras och att deras inflytande över skolmiljön samt över det egna lärandet förbättras.

³ För att få en mer nyanserad bild av skolors betygsresultat har Skolverket utvecklat Skolverkets Arbetsverktyg för Lokala Sambandsanalyser – Salsa. Verktöget jämför i en statistisk modell kommuners och skolors faktiska resultat avseende ”andel elever som uppnått målen” respektive ”genomsnittligt meritvärde” med ett modellberäknat värde. I denna beräkning tas hänsyn till bakgrundsfaktorer som föräldrars utbildningsnivå, andel elever med utländsk bakgrund och fördelning pojkar/flickor i kommuner och skolor.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

Skolans ordningsregler är utformade i två nivåer, dels en skolövergripande nivå, dels ordningsregler för respektive arbetslag. De sistnämnda har utformats som kontrakt (skiljer mellan de olika arbetslagen) mellan skolan samt elev och förälder. Inspektörerna vill i sammanhanget påtala att kontrakten saknar rättsverkan.

Sverigefinska skolans värdegrund betonar vikten av respekt för andra människor. De elever och föräldrar som inspektörerna kom i kontakt med berättar om den positiva och solidariska stämning som råder mellan eleverna på skolan. Inspektörerna vill särskilt lyfta fram elevernas omsorg om varandra. Skolans likabehandlingsplan synliggör skolans ambition att arbeta mot alla former av kränkande behandling, bland annat genom Friends – en uppgift som eleverna tar på stort allvar. Likabehandlingsplanen tydliggör även vilka rutiner som skall tillämpas om kränkningar trots allt inträffar. Den 15 oktober 2006 trädde nya bestämmelser i kraft som innebär att likabehandlingsplanen skall upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av elevernas deltagande skall anpassas efter deras ålder och mognad.

I Sverigefinska skolans värdegrund betonas också betydelsen av att ge eleverna en demokratisk fostran och att eleverna ”skall ges möjlighet att delta i klass- och elevråd samt i planering och utvärdering av skolarbetet,” vilket är ett utvecklingsområde för samtliga arbetslag. Inspektionen visar att klassråd bedrivs i alla klasser, men enligt både elever och lärare, med skiftande periodicitet. Detta påverkar, enligt eleverna, elevrådets arbete negativt eftersom inte alla elevrådsrepresentanterna ges förutsättningar att genomföra sina uppdrag i den egna klassen.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Verksamheten i förskoleklasserna stimulerar på olika sätt elevernas utveckling av såväl språk som matematik, väcker intresset för naturvetenskap och ger eleverna även goda möjligheter till lek, rörelse och estetisk verksamhet.

För det nationella kunskapsuppdraget finns kursplaner i olika ämnen som anger mål som eleverna minst skall uppnå i slutet av det femte respektive nionde skolåret. Skolan skall, i enlighet med läroplanens intentioner, tolka de nationella kursplanerna och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen. Vid tidpunkten för inspektörernas besök pågick vid skolan ett utvecklingsarbete med att lokalt konkretisera de nationella kursplanerna och betygskriterierna (se vidare Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning). Inspektörerna har noterat att i skolans konkretisering omfattas i vissa ämnen även förskoleklassen. Inspektörerna vill därför, inför det fortsatta arbetet med översyn av kursplanerna, göra skolan uppmärksam på att förskoleklassen inte omfattas av de mål som anges i kursplanerna.

Sverigefinska skolan i Stockholm har, som tidigare nämnts, som övergripande mål att eleverna skall utveckla tvåspråkighet i svenska och finska samt ha kännedom om svensk, finsk och sverigefinsk kultur. Undervisningen i de olika ämnena bedrivs på både finska och svenska och läroböcker finns på båda språken. I de lägre årskurserna är finskan mer framträdande och i de senare svenska. Vidare bedrivs i alla arbetslag utvecklingsarbete inom tre områden; social kompetens, elevinflytande samt integration och hur detta arbete utformas framgår av arbetslags arbetsplaner (se vidare Kvalitetssäkring och förbättringsarbete).

Skolans timplan avviker från den nationella i några avseenden. Finska utgör vid skolan ett " eget " ämne och omfattar under grundskoletiden lika mycket undervisningstid som svenska (se Utvärdering av lärandet, bedömning och betygsättning). Timplanen har även reducerats med ungefär 30 procent i svenska och slöjd. Av skolans resultat kan dock inspektörerna konstatera att skolan har god målpuppfyllelse även i dessa ämnen. Då ämnet slöjd har relativt få undervisningstimmar är det, enligt inspektörerna, viktigt att skolan även fortsättningsvis noga följer att eleverna når målen i ämnet.

Individanpassning och stöd

I alla årskurser, förutom årskurs 3, finns två klasser och verksamheten är organiserad i tre arbetslag bestående av fritidshem samt förskoleklass – årskurs 2, årskurs 3-6 och årskurs 7-9. Därutöver finns tre små undervisningsgrupper, s.k. "miniklasser" för elever med olika stödbehov och enligt inspektörerna är skolans utredning inför placering i dessa grupper av god kvalitet. I årskurs 7-9 parallelläggs undervisningen årskursvis i svenska, engelska, matematik och finska och eleverna delas då upp i grupper för att i ökad utsträckning individanpassa undervisningen.

Inspektionen visar även att skolan på olika sätt, som exempelvis i "miniklasserna" och andra mer temporära grupper av varierande storlek, arbetar för att stödja den enskilde elevens lärande.

Mot bakgrund av att tvåspråkighet är ett av skolans övergripande mål finns individuella språkjournaler i årskurs 1-6. Utifrån en kartläggning av varje elevs språkbakgrund och utvecklingsnivå i finska och svenska skapas pedagogiska förutsättningar för varje elevs utveckling att nå målen. Inspektionen visar även att skolan anstränger sig för att tillgodose undervisning i modersmål i den händelse elev och föräldrar önskar detta.

Från och med den 1 juli 2006 gäller nya bestämmelser som klargör dels rektorns skyldighet att utreda behovet av stöd, dels åtgärdsprogrammets innehåll. Rektorn åläggs, enligt de nya bestämmelserna, att utreda elevens behov av särskilt stöd och om utredningen visar att elever behöver särskilt stöd, skall rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet skall det framgå vilka behoven är, hur dessa skall tillgodoses samt hur åtgärderna skall följas upp och utvärderas. De åtgärdsprogram som inspektörerna tagit del av är av god kvalitet och beaktar även att skolans sätt att organisera verksamheten kan bidra till elevens svårigheter. Åtgärdsprogrammen kan dock förtydligas avseende utvärderingen.

Då Sverigefinska skolan i Stockholm har godkännande att utfärda betyg enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet gäller kravet att, i samband med utvecklingssamtalen, upprätta individuella utvecklingsplaner vilket behandlas i nedanstående avsnitt. Vid samtal med skolans personal framkommer ibland oklarhet om skillnaden mellan åtgärdsprogram och individuella utvecklingsplaner. Inspektörerna vill påtala vikten av att skolan tydliggör skillnaden mellan åtgärdsprogram och individuella utvecklingsplaner

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Skolan deltar i Stockholms kommuns projekt om likvärdig bedömning och betygssättning (se Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen). Då detta arbete är i en utvecklingsfas vill inspektörerna betona vikten av att skolan klargör skillnaderna mellan mål och kriterier, att de olika kunskapsformerna framgår och att kursplanerna endast omfattar grundskolan.

Som tidigare nämnts följer skolan elevernas läs- och skrivutveckling, vilket dokumenteras i en språkjournal. I samband med utvecklingssamtal får elev och vårdnadshavare information om elevens kunskapsutveckling i alla ämnen (se vidare Kvalitetssäkring och förbättringsarbete) och en individuell utvecklingsplan upprättas. Vid samtal med yngre elever framkommer synpunkter på utvecklingssamtalen. Där får elev och vårdnadshavare information om att eleven når alternativt inte når målen, men eleverna vet inte vilka mål som avses (se Normer och värden).

I Skolverkets beslut den 19 december 2002 (dnr 2002:3735) anges att skolan får anordna provning och utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för grundskolan i det offentliga skolväsendet. Vid Sverigefinska skolan i Stockholm får eleverna även, enligt både betygskatalogen och elevens betygsblankett, betyg i "ämnet" finska. Finska ingår inte enligt de nationella kursplanerna som "eget" ämne, men kan läsas inom ramen för moderna språk eller som modersmål. Inget av ovan nämnda alternativ tillämpas vid skolan och den kursplan eleverna följer är, enligt uppgift från skolan, en "översättning" av kursplanen i svenska men med tillämpning till finska språket. I den inrapportering som alla skolor lämnar till Skolverket avseende elevernas slutbetyg anger skolan att eleverna får betyg i finska som elevens val. Undervisningen i elevens val skall till sitt innehåll vara förenligt med målen i en kursplan som regeringen fastställt. En fristående skolan kan ha egna profilämnen med tillhörande egna kursplaner, men däremot inte sätta betyg i ämnet.

Enligt det kapitel i grundskoleförordningen som reglerar betygsfrågor och som skall tillämpas för en fristående skola som fått godkännande att sätta betyg anges, att "om en elev inte når upp till de mål i ett ämne som enligt kursplanen skall ha uppnåtts i slutet av det nionde skolåret skall betyg inte sättas i ämnet". Vidare anges att ett skriftligt omdöme om elevens kunskapsutveckling i ämnet eller ämnesblocket i sådana fall skall upprättas. Vid Sverigefinska skolan i Stockholm upprättas inte skriftliga omdömen i enlighet med förordningens krav.

Inspektionen visar även att betygskatalogen inte förs på ett rättssäkert sätt. Ovan har nämnts ämnet finska. Vidare anges i betygskatalogen franska både som "eget" ämne och som "tillval."

Det sistnämnda gäller även för övriga moderna språk. Inspektörerna har av skolan fått dokument som anger att elever i årskurs 9 fått betyget G i svenska som andraspråk, men i betygskatalogen finns inte detta infört. Vidare anges teknik som ett naturorienterande ämne och om en elev saknar betyg i ett ämne framgår inte om eleven ej nått målen alternativt om undervisning inte getts i det aktuella ämnet.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Skolans kvalitetsarbete på arbetslagsnivå visar på en medvetenhet om vikten av att följa upp och utvärdera vilka resultat verksamheten når. Skolledningen gör i slutet av läsåret en utvärdering av arbetslagens arbete, men denna utvärdering är inte korrelerad till vare sig arbetslagens uppföljningar och utvärderingar eller till de nationella målen.

Enligt inspektörerna har skolan ett kvalitetsarbete, men att detta inte alltid blir ett verktyg för förbättring då ”säcken inte knyts ihop”. Som exempel har angetts arbetet med likabehandlingsplanen, arbetslagens utvecklingsområden samt hur väl skolan når de nationella kunskapsmålen i årskurs 5 och 9.

Av en skolas kvalitetsredovisning skall, enligt förordningen om kvalitetsredovisning, framgå i vilken mån skolan nått de nationella målen. I Sverigefinska skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2005/2006 finns rubriker som värdegrund, normer och regler, övergripande mål, förbättringsområden, arbetsplaner och skolans resultat. Under den sistnämnda punkten anges resultat i form av andel elever som uppnått behörighet till gymnasieskolans nationella program de senaste åtta åren. I övrigt finns inga resultat presenterade under de nämnda rubrikerna, vilket medför att det blir oklart varför skolan valt att arbeta med de förbättringsområden som anges i kvalitetsredovisningen. Kvalitetsredovisningen skall innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Enligt inspektörernas bedömning lever skolans kvalitetsredovisning inte upp till förordningens krav. Inspektörerna vill nämna att i Skolverkets allmänna råd om kvalitetsredovisning (06:950) finns stöd för hur kvalitetsarbetet kan organiseras och hur detta blir underlag för kvalitetsredovisningen.

Ledning och intern kommunikation

Huvudmannen, Stiftelsen Sverigefinska skolan i Stockholm, fattar de långsiktiga ekonomiska och övergripande besluten och är ytterst ansvarig för skolans verksamhet. Stiftelsen äger ett aktiebolag, Sverigefinska skolan i Stockholm Service AB med organisationsnummer 556482-3937, som ansvarar den löpande driften av förskole-, grundskole- samt fritidsverksamheten. Detta är att likställa med utbildning på entreprenad och är inte förenlig med gällande lagstiftning.

Rektorn ser till att stiftelsens policymässiga beslut omsätts i praktiken. Rektorn, som tillträdde nuvarande tjänst för knappt ett år sedan, är utbildad musikmagister och musikterapeut och har mångårig erfarenhet som rektor i Finland. I skolans ledningsgrupp ingår förutom rektorn, en biträdande rektor, tre arbetslagsledare samt en intendent. Skolan har upprättat dokument för att tydliggöra ledningsgruppens ansvar och arbetslagsledarnas uppgifter.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att genomförandet av verksamheten vid Sverigefinska skolan i Stockholm i flera avseenden har en god kvalitet. Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen liksom skolans arbete för att individanpassa och ge stöd fungerar till stora delar väl. Enligt inspektörernas bedömning fungerar ledning och intern kommunikation på ett bra sätt.

Enligt inspektörerna finns det områden där skolans arbete bör förbättras. Till dessa hör skolans arbete med arbetsmiljö och delaktighet, utvärdering av lärandet samt behovet att tydliggöra kvalitetssäkring och förbättringsarbete.

Det finns även, enligt inspektörerna, brister i genomförandet. Betygssättningen sker inte helt i enlighet med författningarna och detta måste skolan rätta till. Skolan måste även se till att skriftliga omdömen upprättas för elever som saknar slutbetyg i något ämne. Därutöver måste skolan vidta åtgärder för att säkerställa att betygskatalogen förs på ett rättssäkert sätt.

Kvalitetsredovisningen vid Sverigefinska skolan i Stockholm måste förbättras i enlighet med förordningens krav. Att verksamheten bedrivs i sin helhet av ett dotterbolag är inte förenligt med gällande lagstiftning och måste därför snarast åtgärdas.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgången till utbildning som skall erbjudas, öppenheten och urvalsregler, personalens kompetens samt läromedel, pedagogiska material och utrustning.

Inspektionen av fristående skolor omfattar även en granskning av eventuella avgifter samt skolans stabilitet avseende ekonomi och elevunderlag samt huvudmannens förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Bestämmelser finns i bl.a. skollagen och förordningen om fristående skolor.

Tillgång till utbildning och information om utbildning

Eleverna i förskoleklassen erbjuds fyra timmars verksamhet per dag, vilket innebär att skolan väl lever upp till skollagens krav om minst 525 timmar per år. I grundskolan får eleverna sammanlagt 6 817 timmars undervisning, vilket är 152 timmar mer än den av skollagen garanterade undervisningstiden för den kommunala grundskolan.

Skolan tillämpar kötid som urvalsgrund. Förtur ges till syskon samt elever som kommer direkt från Finland. Att ge förtur till elever som kommer från Finland är, enligt inspektörernas bedömning, inte förenligt med kravet på öppenhet. Enligt skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2005/2006 anges att "Villkoret för antagning är att eleven har kunskaper i finska språket". Detta påstående har, i samband med inspektörernas besök, dementerats av rektorn samt representanter från stiftelsen och aktiebolaget. Inspektörerna vill klargöra att sådana begränsningar står i strid med skollagens krav på att skolan skall vara öppen för alla och skolan bör se till att sådana skrivningar inte återfinns i skolans egna dokument.

Inspektörerna har tidigare i denna rapport betonat skolans ansträngningar för att tillgodose elevernas möjlighet att läsa modersmål utöver vad som angetts ovan om finska. I övrigt har tidigare i rapporten belysts undervisning i svenska som andraspråk (se Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning) och inspektörerna vill betona att detta är ett ämne med egen kursplan och egna betygskriterier.

Enligt elever och föräldrar fungerar studie- och yrkesvägledningen bra och skolan anlitar extern personal för detta uppdrag.

Personal

Inspektionen visar att lärarna i hög grad har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Vidare får personalen kompetensutveckling dels individuellt, dels även utifrån arbetslagens behov.

Materiella resurser

I samband med Skolverkets besök bedrevs ett omfattande renoveringsarbete, varför vissa salar för bland annat för laborativ verksamhet och data inte var tillgängliga. Skolan har uppgett att schemat förändras till vårterminen 2007 och att eleverna kommer att få rätten till undervisning i alla ämnen tillgodosedd.

Stabilitet

Inspektörerna har granskat skolans stabilitet såväl från ekonomisk synpunkt som prognos över elevantal. Skolans soliditet liksom prognos över elevantalet är god.

Sammanfattning

Enligt inspektörernas bedömning har huvudmannen förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser. Att ge förtur till elever som kommer direkt från Finland är inte förenligt med kravet på öppenhet.

Datum	Ort
2007-01-19	Stockholm

Gunnel Eriksson
Eva Hederström